

Uygulama Ö?retmenli?i Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Uygulama Ö?retmenli?i Yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32363>

Özet

Uygulama Ö?retmenli?i Yeterlik Ölçe?i, ö?retmen adaylar?n?n ö?retmenlik uygulamas? (staj) süreçlerinde sahip olduklar? yeterlilik düzeylerini ve bu yeterliliklere ili?kin görü?lerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir araçtır. Ölçek, 2012 y?l?nda Ceren Co?kun taraf?ndan yürütölen bir yüksek lisans tezi çal??mas?n?n ürünüdür ve ö?retmen e?itiminin kritik bir bile?eni olan pedagojik yeterlili?in de?erlendirilmesine odaklanmaktadır. Toplam 27 maddeden olu?an bu ölçek, dört ana yeterlik alan?n? kapsamaktadır ve 5'li Likert tipi derecelendirme ile yan?lanmaktadır.

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda yap?lan istatistiksel analizler, yüksek düzeyde yap? geçerli?i ve güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermektedir. Elde edilen güvenilirlik katsay?s? (Cronbach Alfa) 0,966 gibi yüksek bir de?ere sahiptir, bu da ölçe?in tutarlı ve sa?lam bir ölçüm aracı oldu?unu kan?tlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Uygulama Ö?retmenli?i Yeterlik Ölçe?i, ö?retmen yeterlilikleri, faktör analizi, s?n?f yönetimi, rehberlik, ö?retmen adaylar?, Cronbach Alfa, pedagojik formasyon.

Yazarlar

Ceren CO?KUN

Amaç

Bu ölçe?in birincil amacı, ö?retmen adaylar?n?n uygulama ö?retmenli?i rolleri s?ras?nda sergiledikleri mesleki ve pedagojik yeterlilikleri, adaylar?n kendi alg?lar? üzerinden nicel olarak tespit etmektir. Ölçek, özellikle stajyer ö?retmenlerin s?n?f ortam?ndaki performanslar?n?, rehberlik becerilerini, derslere haz?rlık düzeylerini ve ö?renci de?erlendirme yeteneklerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmeyi hedefler.

Elde edilen veriler, üniversitelerin ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n içeri?ini gözden geçirmesi, uygulama okullar? ile i?birli?ini güçlendirmesi ve ö?retmen adaylar?n?n mezuniyet öncesinde hangi alanlarda ek e?itime ihtiyaç duyduklar?n? belirlemesi için önemli bir geri bildirim mekanizmas? sunar. Ölçek, e?itim bilimleri alanında yap?lan ara?t?rmalara katkı sa?lamak üzere geli?tirilmif tir.

Yap?

Uygulama Ö?retmenli?i Yeterlik Ölçe?i, ö?retmenlik mesle?inin temelini olu?turan dört kritik alt

boyutu ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Ölçeğin ölçtü?ü temel yapı, bir ö?retmen adayının uygulama sürecinde başarılı olabilmesi için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumlardır.

Bu dört alt boyut, ölçekteki madde sayılarının ağırlığına göre, uygulama sürecindeki farklı sorumluluk alanlarına odaklanmaktadır:

Sınıf Yönetimi: Uygulama sırasında düzeni sağlama, disiplin oluşturma ve öğrenme ortamını optimize etme becerilerini kapsar (19 madde).

Rehberlik: Öğrencilerin kişisel ve akademik gelişimlerine destek olma, yönlendirme ve danışmanlık becerilerini içerir (3 madde).

Uygulamaya Hazırlık: Ders planlama, materyal geliştirme ve uygulama öncesi gerekli hazırlıklar yapma yeterliliğini ölçer (3 madde).

Değerlendirme: Öğrenci başarısını ölçme, sınav hazırlama ve geri bildirim sağlama becerilerini kapsar (2 madde).

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, istatistiksel olarak **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** örneklem yeterliliği testi ve **Barlett Küresellik Testi** ile incelenmiştir. Bu analizler, verilerin faktör yapısına için uygunluğunu doğrulamıştır.

Analiz sonuçlarına göre, KMO değeri 0,955 olarak bulunmuştur. Bu değer, örneklem yeterliliğinin son derece yüksek olduğunu ve verilerin faktör analizine mükemmel derecede uygun olduğunu göstermektedir. Barlett testi sonucu ise 0,05'ten küçük ($p < 0,05$) bulunarak, değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve dolayısıyla faktör analizinin yapılabirliğini güçlü bir şekilde desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** ve ek olarak **Split-half yöntemi** kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemlerin birlikte kullanılması, ölçeğin zamandan bağımsız olarak tutarlı sonuçlar üretme kapasitesini teyit etmiştir.

Uygulama Ö?retmenli?i Yeterlilik Ölçeği'nin öğrenci formunda yer alan 27 maddenin tamamı için hesaplanan genel güvenilirlik katsayısı (α) 0,966 olarak belirlenmiştir. Bu, psikometrik açıdan kabul edilebilir sonuçları çok üzerinde, mükemmel düzeyde bir iç tutarlılığı işaret etmektedir. Bu yüksek güvenilirlik değeri, maddelerin aynı yapıyı ölçme konusunda son derece uyumlu olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Yapılan aç?klay?c? faktör analizi (AFA) sonucunda, ölçe?in toplam varyans?n %72,37'sini aç?klayan 4 faktörlü bir yap? sergiledi?i tespit edilmi?tir. Yüksek varyans aç?klama oran?, ölçe?in teorik yap?y? büyük ölçüde temsil edebildi?ini ve yap? geçerli?inin güçlü oldu?unu göstermektedir.

Faktörlerin da??ı?m? ve madde yükleri, ölçe?in beklenen dört temel yeterlilik alan?n? (S?n?f Yönetimi, Rehberlik, Uygulamaya Haz?rl?k ve De?erlendirme) ba?arılı? bir ?ekilde ay?rt etti?ini ortaya koymu?tur. S?n?f Yönetimi faktörünün 19 madde ile en geni? alan? temsil etmesi, bu yeterli?in ö?retmen adaylar? için algılanan en karma??k ve önemli boyut oldu?unu dü?ündürmektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Yeterlilik ve Tutum Ölçe?i)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Ö?retmen Adaylar?

Ya? Grubu: Yüksekö?retim düzeyi ö?rencileri (Genellikle 20-25 ya? aral???)

Kitle Detaylar?: Çal??ma, Ayd?n ili örne?inde Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne ba?lı? ö?retmen adaylar? üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanır. Yanıt seçenekleri ?u ?ekildedir: (1= Hiç katılm?yorum - 5= Tamamen katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

E?itim psikolojisi, pedagojik yeterlilik, stajyer ö?retmen, psikometrik özellikler, yüksek güvenilirlik, e?itimde de?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yazma Adresi: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Çal??man?n

yürütüldü?ü kurum).

İzinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2012 y?l?nda tamamlanm?? bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmittir. Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar için tezin referans gösterilmesi beklenir. Daha geni? kapsamlı kullan?mlar ve izinler için sorumlu yazar Ceren Co?kun ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [uygulama-ogretmenligi-yeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Co?kun, C. (2012). *Ö?retmen adaylar?n?n uygulama ö?retmenli?i yeterliliklerine ili?kin görü?leri (Ayd?n ili örne?i) (Yüksek lisans tezi)*. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ayd?n.

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerindeki resmi ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Uygulama Ö?retmenli?i Yeterlik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek, 4 alt boyut ve 27 maddeden olu?maktadır:

S?n?f Yönetimi(19m)

Rehberlik(3m)

Uygulamaya Haz?rl?k(3m)

De?erlendirme(2m)